

него, щото Радловъ се вижда принуденъ въ своята фонетика да го изключи отъ таблицата, въ която прѣдстави удивително правилната промѣна на кореннитѣ гласни въ разнитѣ други турски нарѣчия (р. 84. § 112). Така неправилностъ и особено тъй общо дѣлющиятъ се прѣходъ на палаталинитѣ гласни въ гутурални убѣждаватъ отличния ученъ, че *прѣходътъ се е извършилъ на една чужда нетурска почва, когато чувашитѣ сж говорили свой, нетурски езикъ*. Даже възъ основа на гласнитѣ, които отговарятъ въ чувашкитѣ думи на тат. а (именно ы, у, а), може да се види, какъ е вървѣло постепенно потурчванието на това чуждо племе. Радловъ различава тукъ три периода. Въ първия периодъ думитѣ се приематъ въ много нагърненъ видъ. Тат. а се прѣдава съ ы, напр. хырѣм = карян. Въ втория тат. а = чув. у, цус = баш, урба = арба. Найсетитѣ въ третия периодъ чувашитѣ сж *толькова понурчени, щото вече сж способни да възприсматъ и изговарятъ точно всѣки турски звукъ*, напр. кажык, кашкыр (ще прибавимъ — булгар) и пр. (р. 90, § 116).

Съ горното ние смѣтаме и поставения отъ Куника въпросъ за изчерпанъ. Ние можемъ прочее да се опитаме да дадемъ единъ сводъ на всички по-важни основни положения, които оставатъ слѣдъ критичния прѣгледъ на хипотезитѣ върху езика на прабългаритѣ:

I. *Езикътъ на прабългаритѣ е славянски*. Аргументи: цѣлното свидѣтелство на гръцкото житие на св. Димитрий, строгата разлика между терминитѣ „славянски“ и „български“ въ първитѣ наметници на церковно-славянската книжнина, показанитѣ на Генесия и Теофана, свидѣтелството на Нестора, етимологитѣ на езиковитѣ остатѣци.

II. *Езикътъ на прабългаритѣ не е фински*. Цѣлата уралочудска теория почива на една неясна прѣдстава за сродството на финското и турското племе.

III. *Прабългарскитѣ езикъ спада къмъ турскотатарскитѣ нарѣчия*. Доказателства: прѣдимно турскитѣ характеръ на личнитѣ имена, цѣлата система на прабългарската ерархична терминология, турскитѣ елементи въ церковнославянския рѣчникъ, езиковитѣ остатѣци въ „именика“ на българскитѣ князье, до колкото е възможно тѣхното тълкувание.

IV. *По своитѣ фонетични особености прабългарскитѣ езикъ изглежда да се приближава повече къмъ южнотурскитѣ, отколкото къмъ азиатското и сходнитѣ нему нарѣчия*.

V. *Сродствата съ чувашкия диалектъ се обясняватъ отъ факта, че чувашитѣ сж потурчени фини*.

VI. *Да се сжди отъ сегашното чувашко нарѣчие въобще за характера на прабългарския езикъ е погрѣшно, тъй като послѣдниятъ (ако се допусне неговото влияние) е прѣтърпѣлъ силно измѣнение върху чуждата (финска) почва*.

VII. *Чувашитѣ могатъ да се смѣтатъ за потомци на древнитѣ волжскокамски българи, само до толкова, до колкото тия послѣднитѣ*